

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreană, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Ciacovana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Comuna, Concordia, (T. Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corniareva, Creditul, Crișana, Cugereana, Deținata, Doina, Drăganul, Dundreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgețana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Hondoleana, Hunedoara, Însoțire de credit, (Veștem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isvorul, (Săngeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Jiana, Lăpușana, Lăgediana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Negoiul, Nera, Noișana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Panciocovana, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ilova-mare), Rîureana, Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Selăgeana, Sentinela, Șercățiana, Sîlcănia, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnăveana, Țibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sănmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărdneana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

O nouă instituție de revizori.

În „Pénzügyi Szemle”, organul oficial al *Însoțirii regnicolare de institute financiare* (Pénzintézetek Országos Egyesülése) d-l *Dr. Hantos Elemér* vorbind de reformele, ce sunt a se introduce la institutele financiare, pledează îndeosebi pentru inaugurarea unei reviziuni mai stricte. Nu e aderentul reviziunii din partea statului, ci al reviziunii, autonome. Experiența a arătat superioritatea reviziunii din urmă față de cea dintâiu.

În organizarea aceasta, noi Români suntem în avans. „Solidaritatea” își împlinește chemarea de ani de zile în mod multămitor și d-l *Dr. Hantos* se va fi inspirat, de bună seamă, și din rezultatele însoțirii românești, când stăruiește așa de energic pentru înființarea „Reuniunii revizorilor ungari” (Magyar Revizori Szövetség).

Până aci toate ar fi bune. Dar este un punct, asupra căruia trebuie să ne lămurim și trebuie să se lămurească mai întâiu „Solidaritatea”. E punctul, în care se zice că revizorii experți ai acelei reuniuni contemplate vor controla, în tot anul, toate băncile, al căror capital și fonduri proprii nu trec de 10 milioane coroane. Cum nici o bancă românească nu este în situația aceasta, ar urma ca toate să fie controlate de revizorii numiți.

Contra reviziunii nu avem nimic și nu trebuie să avem nimic, facă-se aceasta și din partea Anglușului. Dar cât timp noi, de

bună voie, ne-am pus la cale un revizorat, părerea noastră e că acesta formează în sine un organ de control cel puțin așa de eficace, ca al băncilor cu capitaluri de peste 10 milioane, pe cari proiectul d-lui *Hantos* le lasă afară din cadrul revizoratului contemplat, tocmai pe motivul, că acele bănci mari au bune organe de control. E vorba dar, de prestigiul și autonomia „Solidarității” noastre, când se cere lămurirea acestui punct, înainte ca proiectul d-lui *Hantos* să devină — eventual — lege.

Iată, de altfel, proiectul în întregime:

Proiect de lege despre controlul institutelor financiare.

§. 1. În aplicarea legii prezente, ca institute financiare se consideră acele societăți pe acții, cari se ocupă în mod profesional cu afaceri de bancă și de schimb, cultivând și afacerile de depuneri.

§. 2. Fiecare institut financiar, a cărui avere proprie (capital și fonduri de rezervă) nu trece de zece milioane coroane, stă sub control.

§. 3. Controlul se extinde asupra examinării contabilității și gestiunii institutului, precum și asupra censurării exactității conturilor bilanț și profit și pierdere.

§. 4. Controlul se efectuează odată la an, prin examinarea din partea unui expert.

§. 5. Controlul îl exercitează experții, cari aparțin și lucrează sub supraveghierea „Reuniunii Revizorilor Ungari”.

§. 6. Cualiția, procedura și taxele agenților controlori le regulează ordinațiunea

ministeriului de finanțe, după avizul „Reuniunii Revizorilor Ungari“.

§. 7. Pe agenții controlori îi alege, pe trei ani, adunarea generală ordinară a institutului financiar dintre revizorii luați în registrul, făcut spre acest scop de „Reuniunea Revizorilor Ungari“.

§. 8. Contra procedurii agenților controlori se dă drept de recurs la „Reuniunea Rev. Ungari“, care decide definitiv în chestia controversată.

§. 9. Revizorul e dator să documenteze exercitarea reglementară a controlului prin subscrierea numelui său pe bilanțul institutului. Fără de subscrierea această, tribunalul nu ia la cunoștință satorirea bilanțului.

§. 10. Cu executarea legii acesteia se încredințează ministeriul de finanțe și ministeriul de justiție.

(Geoagiu).

Gavr. Todica.

Spre monopolul alcoolului.

(Fine).

II.

Di Nádas descrie amănunțit starea actuală a industriei de alcool, atât în monarhie, cât și în străinătate. Apoi trece la chestia monopolului. Analizează monopolul din Elveția, întocmit pentru import de alcool din străinătate. Analizează monopolul din Rusia, al cărui defect e, că fără rezultate financiare mai importante, tânteste îndeosebi la aducerea celor interesați în stare atârătoare de guvern (cum probabil se va face și în Ungaria. Dovadă experiența de până acuma, cu toate legile anilor din urmă). Expune amănunțit starea industriei de alcool din Franca.

În lumina unui material statistic ales cu îngrijire, arată că monopolul se ivește și dacă statul lasă liberă industria de alcool, cum dovedește exemplul Statelor-Unite, al Angliei și Germaniei.

*

În Ungaria, avem de prezent un fel de monopol al fabricației de alcool. Statul nu acordă dreptul de fabricație decât marilor proprietari de pământ, limitând contingentul anual la 720 Hl.

În acest mod, fabricii industriale de spirt nu mai există, decât foarte puține. Cele agricole, lucrând în condiții tehnice și administrative cam învechite, abia utilizează 50% din materiile prime. Spesele de producere le sunt deci foarte mari. Adevărat, că pentru un contingent anual de 720 Hl. nu li-s'ar rentă instalația de mașini moderne, mai perfecte, dar mai costisitoare.

Wekerle proiectă, prin 1894, un monopol al rafinării și comerțului en gros de alcool. Dar acesta nu duce la scopul dorit.

În urma consumației prea mari de alcool, zice Nádas, se impune introducerea opțiunii locale, care e

realizată în Svedia, Norvegia și în Statele-Unite. Pentru contrabalansarea scăderii de venit, se va introduce monopolul vânzării. Impozitul fundamental se va fixa în 250 coroane de hectolitru. Proiectul monopolului ar constă din următoarele puncte:

Contingentarea din partea statului, rafineria și comerțul rămân neatinse. Statul înființează o Centrală pentru punerea alcoolului în comerț. Problema Centralei ar fi, ca împreună cu o comisiune compusă din proprietari funciari, industriași și negustori, apoi din câțiva reprezentanți ai statului, să statorească prețul cu care fabricanții de alcool sunt datori să-și predea produsul. Conform monopolului din Elveția și a proiectului german, la satorirea prețurilor se va avea în vedere amortizarea capitalului investit în fabrici, interesele și spesele de producție. Peste aceste, fabricanții ar primi gratuit lăturile (foarte bune pentru îngrășarea de vite). Drept cinozură ar servi o fabrică, producând contingentul normal de 720 Hl. La preluarea spirtului, Centrala achită 90% din prețul satorit. Restul de 10% se plătește ulterior, scăzut ori sporit cu ceva, conform prețurilor materiilor prime (cereale, cartofi, melasă etc.). Toți fabricanții sunt datori să avizeze Centrala despre cantitatea și calitatea de alcooluri, ce le au în magazii, ca astfel Centrala totdeauna să fie orientată asupra cantității de alcool, disponibilă în toată țara. Fabricanții nu pot pune alcool în comerț decât la avizul Centralei, și niciodată în cantități mai mici de 30 Hl. Tot comerciantul, care are trebuință de spirt, se adresează exclusiv la Centrală. Aceasta îi asignează cantitatea și calitatea dorită dela fabrica cea mai apropiată de domiciliul lui.

Proviziunea negustorilor engroșiști se fixează în 6—7 coroane de Hl., iar a debitanților în mic în 10%, peste spesele de transport și cărăușie.

Plătirile în numărare se efectuează prin Cassa de păstrare poștală.

Venitul curat al fiscului, rezultând din monopol, ar atinge suma de 200 milioane coroane la an, dacă consumul ar fi de 800,000 Hl., ca până acuma și impozitul ar fi 250 coroane de hectolitru.

Prețul de vânzare s'ar forma astfel, pentru un Hl. alcool absolut:

Impozitul fundamental	K 250
Prețul de preluare dela fabricanți	54
Transport și cărăuși	6
Provizionul engroșiștilor	6
Provizionul de 10% al debitanților	32
Total	K 348

În negoțul mic, prețul unui litru de alcool absolut ar fi deci 348 bani iar al unui litru de vinars de 25%, 87 bani, al unui decilitru 9 bani, — prețuri, cari abia întrec pe cele de acuma, uzitate în diferitele părți ale țării.

Pentru introducerea în acest fel a monopolului, ar trebui deci în total numai trei organe:

1. Centrala pentru comercializarea spirtului. Ar fi încâtva asemenea cu biroul de administrație a carterurilor.

2. Comisiunea mixtă, pentru satorirea prețurilor de primire a spirtului. În instanța ultimă decide ministeriul de finanțe.

3. Plățile în numărare le efectuaiază „Cassa de păstrare poștală”.
Gavr. Todică.

Noua numerizare topografică a parcelelor noi.

Numerizarea parcelelor noi până la 1 Aprilie a. c. s'a făcut pe baza unei ordinațiuni ministeriale vechi din 1867.

După ordinațiunea aceasta, dacă la localizarea funduară s'a efectuit numerizarea parcelelor pe baza numerilor catastrali și o parcelă numerizată în forma aceasta s'a împărțit după aceea — parcelele noi au căpătat Nrul frânt în forma aceea, că numărător a fost Nrul catastral, iar divizor au rămas ori literele „a, b, c” ori Nrii matematici curenți. D. ex. (75/1, 72/2, 75/2/b/2). Tot după dispozițiunea aceasta s'a efectuit numerizarea parcelelor noi și în acele comune, în cari la localizare nu s'a luat de bază Nrii catastrali, ci fără considerare la aceia, deja la localizare s'au numerizat parcelele începând dela Nrul curent 1.

Pe lângă acestea în Ungaria (afară de teritoriul grănițeresc) după ordinațiunea amintită, parcelele învecinate încă s'au numerizat cu Nri frânți, pe când în părțile ardelen, numerii parcelelor învecinate, nu au suferit frângeri.

Pe teritoriul grănițeresc apoi s'a complicat numerizarea nouă și prin faptul, că acolo numerizarea s'a efectuit deja la localizarea funduară în aceiaș comună în fiecare dric separat, începând cu Nrul curent 1 etc.

Noua ordinațiune ministerială intenționează deci, ca, după posibilitate, să unifice procedura referitoare la numerizarea parcelelor noi.

Iată în extras ordinațiunea nouă Nr. 5900/911 a ministrului de justiție, privitoare la noua numerizare a parcelelor, ordinațiune intrată deja în practică cu 1 Aprilie 1911.

§. 1. Dacă o parcelă se împarte în una ori mai multe sub-parcele, acestea trebuie numerizate și în cartea fund. cu numărul curent următor după cel mai mare număr topografic al parcelelor existente în comună.

Pentru constatarea originii și situațiunii în mapa fund., numărul fiecărei sub-parcele se frânge așa, că sub el se scrie ca divizor numărul acelei parcele originale (fundamentale), din care derivă sub-parcela fie direct, fie indirect. Bunăoară dacă parcela originală a avut numărul topografic 5 și aceasta parcelă s'a împărțit în două sub-parcele și în comună numărul topografic cel mai mare e 875, atunci numerii top. ai sub-parcelelor vor fi 876/5 și 877/5; dacă parcela

cu Nrul 877/5 încă se împarte în două sub-parcele și până la împărțirea aceasta a ajuns în comună cel mai mare Nr. top. la Nr. 987, atunci Nrii sub-parcelelor celor noi vor fi 988/5 și 989/5 iar Nrul 877 dispăre ca Nr. topografic.

Numerii dispăruți în urma împărțirii continuative a parcelelor, nu se mai pot folosi la numerizare de parcele.

§. 2. Dacă o parcelă cu teritor mai mare s'a împărțit deja în mai multe parcele, și acestea iară se împart, atunci, Nrii parcelelor noi se frâng așa, că divizor poate fi numărătorul parcelei originale punând înaintea numărătorului în paranteză Nrul parcelei fundamentale. D. ex. 475 (2)/58. Nrul 2 e Nrul parcelei originale, 58 e Nrul parcelei fundamentale (matre) și 475 e Nrul parcelei noi.

§. 3. În caz, dacă o sub-parcelă constă din părți a mai multor parcele fundamentale (originale), sub Nrul sub-parceleii scriem ca divizor numai Nrul unei parcele originale — și încă a celei cu teritor mai mare — la care mai adăugăm încă și „stb”. D. ex. „876/5 stb.”; în exemplul acesta sub-parcela constă din părțile parcelei originale cu Nrul top. 5 și din părțile altor părțile fund. între cari cea cu Nr. 5 are arealul cel mai mare ori cel puțin nu este mai mică, ca celelalte parcele originale (fundamentale).

§. 4. Dacă două ori mai multe parcele, cari după natura lor se pot contrage, devin o parcelă contrasă, parcela cea nouă capătă Nr. nou. La numerizarea acesteia se observă dispozițiile §-lor 1 și 3.

§. 5. La inducerea în cartea fund. a parcelei nenumerizate încă, aceasta încă se numerizează cu cel mai mare Nr. curent următor după cel mai mare Nr. top. existent în comună. Nrul acesta servește de numărător sub care scriem ca divizor — pentru a se face evidentă și în mapă situația parcelei noi — Nrul acelei parcele, lângă care e faptice situată cea nouă. Înaintea divizorului scriem litera „T.”, ca notă, că divizorul e numai pentru orientare. D. ex. 526 T. 5. Aci 5 este numărul parcelei învecinate și Nrul 526 este Nrul parcelei celei noi. Dacă parcela învecinată este deja numerizată după dispozițiunile ordinațiunii prezente, atunci scriem după litera „T” ca divizor al parcelei celei noi numai divizorul parcelei învecinate. (D. ex. 625/9. T.).

§. 6. La transcrierea unei parcele dintr'un prot. fund. în alt prot. fund. (local) numerizarea parcelei transcrise se întâmplă după dispozițiunile §-ului 5.

§. 7. Dacă ajung la noua numerizare topografică deodată mai multe parcele, cari în natură stau în nex unele cu altele, atunci parcelele se numerizează una după alta continuativ, și după posibilitate așa, că numerizarea se începe ori lângă, ori în apropierea acelei parcele învecinate, care are Nr. mai mic și de aci se continuă numerizarea dela parcelă la parcelă așa, ca numerizarea mai mare a parcelelor noi, să se termine ori lângă, ori în apropierea numerilor mai mari a parcelelor învecinate. Dacă parcelele învecinate

sunt numerizate cu numeri frânți, atunci numerizarea nouă a parcelelor se începe dela numărul mai mic al parcelei originale învecinate și se continuă către numărul mai mare topografic al parcelei originale învecinate. Cu toate acestea însă parcelele, cari sunt în relații analoge sunt a se numeriza în raportul acesta continuativ.

§. 8. Dacă în schița prezentată numerizarea parcelelor noi nu corăspunde dispozițiilor §§-lor 1—3 și 7, autoritatea cărții fund. dispune din oficiu — prin deciu — coregerea numerizării. Corectura se efectuează așa, că Nrul greșit se șterge și în locul lui se scrie cel cores, așa, ca cel greșit să rămână legibil. Corectura se face cu cerneală roșie și în mapa funduară se induce numai Nrul cores.

Autoritatea cărții funduare pentru cazul, dacă cartea funduară nu e făcută pe baza datelor catastrului de dare de pământ, e îndatorată că la cererea părților, să le comunice Nrul cel mai mare top. existent în comuna respectivă.*

§. 9. Acolo unde cartea fund. e îndreptată pe baza datelor cadastrale, (unde sunt tlkvi betét) autoritatea funduară îndată ce se ivește trebuința de a numeriza parcelele nouă, reacearcă pe lângă comunicarea cantității parcelelor noi inspectoratul catastral, ca acesta, de urgență să-i aducă la cunoștință numărul top. cel mai mare după catastroful din comuna respectivă.

§. 11. Dispozițiunile existente referitoare la întregirea și coregerea cărților auxiliare fund. rămân neatînse.

§. 12. Numerizarea efectuită după dispozițiunile de până acum cu numeri dividați, rămâne valabilă. Acolo însă, unde cartea fund. nu este rectificată după catastro și se împarte o parcelă cu Nrul frânt deodată cu numerizarea parcelei noi, se numerizează din oficiu și parțela materă (originală, fundamentală) conform §§-lor 1—3, 5 și 7.

Paragraful 13 conține îndrumări către autoritățile de carte fund. privitor la modul de executare a noiei numerizări în cărțile funduare.

§. 14. În acele comune de pe teritoriul fostei granițe, în cari deja la localizare parcelele s'au numerizat după dricuri separat, începând cu Nrul curent 1, se consideră în înțelesul ordinațiunii prezente, ca numărul cel mai mare, numărul următor celui mai mare număr topografic existent în dricul în care e situată parcela originală.

Din motivarea ordinațiunii nouă reese, că față de sistemul ordinațiunii vechi, autorul aceleia leagă

* Ministrul de justiție a aflat deja de bine, să clarifice prin o altă ordinațiune conținutul acestui §., enunțând că autoritatea fund. nu este îndreptățită a respinge cererile și recercările pe motiv, că în acelea nu s'au notat Nrii noi topografici după dispozițiunea ordinațiunii noi, întrucât nu este ceva pedecă de identitate. A observat mai departe, că cererea pentru aflarea Nrului top. cel mai mare în comună, nu trebuie să se facă în scris și că cererile de natura aceasta nu cad sub competență de timbru (21806/1911).

mari speranțe de îndreptare la numerizarea nouă topografică și unificarea acesteia; dară încât se va realiza și în practică speranța aceasta, deocamdată nu se poate ști.

Fapt e însă, că după ordinațiunea cea nouă nici o cerere intrată la autoritatea funduară nu se va putea rezolvi fără pedeci și autoritatea fund. în continuu va fi constrânsă să procedeze conform §-ului 8 din ordinațiune. Ba va fi silită, ca în continuu să coregă tot numai schițarea parcelelor noi.

Apoi partidele nu vor avea altceva de lucru, decât să controleze că oare numerizarea nouă și schițarea de fapt a efectuit-o autoritatea cărții funduare după intențiunea lor, ori nu? și deoarece despre aceasta numai din prot. fund. se pot convinge, după fiecare cumpărare ori schițare sunt silit să alerge la cartea fund. pentru a se convinge despre starea cărții funduare, cauzându-li-se în cele mai multe cazuri, în lipsa cunoștințelor necesare, — spese considerabile.

După ordinațiunea nouă, dacă o parcelă s'a împărțit înainte de intrarea în vigoare a aceleia, și una dintre aceste parcele se împarte acum din nou după ordinațiunea cea nouă, parcela cu Nrul topografic vechiu încă trebuie numerizată de nou. D. ex. parcela Nr. top. 90 s'a împărțit în Nrii 90/1 și 90/2; Nrul 90/1 se împarte de nou, dară cu numerizarea aceleia se numerizează de nou și 90/2; așa, că proprietarul acesteia e constrâns să facă și el, fără să aibă nici un interes la împărțirea parcelei 90/1, — toate demersurile, spre a se convinge dacă numerizarea nouă a imobilului său e corectă ori nu? Multe greutate și spese zadarnice li-se vor cauza partidelor și în cazul când vor cere cumularea realităților din mai multe prot. fund. în un singur prot. fund., tocmai ca și în cazul acela, când o parcelă trece întreagă dintr'un prot. fund. în altul, deoarece în ambele cazuri sunt silit să alerge la oficiul de carte fund., ca să se convingă, că oare realitățile lor acum nou botezate, de fapt corăspund acelor concentrate ori transpuse?

La numerizarea făcută pe baza ordinațiunii vechi s'a putut constată deja după numărul parcelei noi, originea și aproximativ și situația parcelei în natură, pe când după ordinațiunea nouă aceasta este foarte greu, ba constatarea situațiunii în natură este aproape imposibilă, fără de a avea la mână mapa funduară.

Cu drept cuvânt și-au ridicat deci glasul toate cercurile interesate în contra inovației făcute cu noua ordinațiune, inovație care în loc de înlesniri impune numai noue greutate și mări mulțimi, care are de lucru în chestii de carte funduară. *Dr. Z. G.*

Noua bancă agrară.

Am semnalat la timpul său, în organul nostru, planul guvernului de a înființa o mare bancă agrară, care, precum se spunea, se va ocupa cu acordarea de împrumuturi hipotecare ieftine, cu afaceri de par-

celare și alte transacțiuni în legătură cu politica de realități.

Părerea ce ne-am dat-o asupra acestui nou plan al guvernului, că adevărat prin noua bancă se urmărește în mod mascat scopuri politice și de maghiarizare și că acțiunea ei se va îndrepta mai ales în contra băncilor noastre — o vedem acum pe deplin justificată prin proiectul de lege asupra noii bănci, prezentat parlamentului în zilele trecute prin ministrul de finanțe Lukács.

Noua bancă având numirea de „*Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége*”, creată de stat și de institutele: „*Magyar Földhitelintézet*”, de „*Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete*” și de „*Országos Központi Hitelszövetkezet*” va fi — precum scriu zierele maghiare — *un organ ajutător în mâna guvernului pentru a-și realiza programul relativ la politica de realități*. Ceeace întreprinderile particulare, cari mai mult ori mai puțin contează și la profit, n'au putut înfăptui, este chemată să înfăptuiască noua bancă altruistă cu ajutorul statului: să facă o *politică de realități națională*. „Dacă d. ex. — scrie un ziar șovinist de frunte la aprecierea proiectului — noua bancă va împiedeca cu totul sau în parte ca o moșie să ajungă pe mâni naționaliste a făcut un mare serviciu cauzei naționale!”

Va să zică, cum am accentuat și la timpul său, noua bancă privilegiată are misiunea de a promova cu puterea capitalului său interesele mai înalte ale heghemonilor șoviniști!

Iată de altcun fel dispozițiile mai principale ale proiectului de lege prezentat parlamentului.

Paragraful 1 autorizează guvernul: 1) a subscrie din capitalul de K 15 milioane al noii bănci suma de K 8 milioane din visteria statului; 2) a pune la dispoziția noii bănci obligațiunii de stat în sumă maximală de K 10 mil., pentru crearea fondurilor de garanție necesare pentru eventuale emisiuni ale băncii; 3. Cheltuielile de administrație și conducere a noului institut se pot acoperi din dotația anuală a fondului de colonizare și lucrările tehnice ale parcelărilor și colonizărilor făcute de institut se pot efectua gratuit prin organele ministerului de agricultură. 4. O parte anumită a cheltuielilor de timbre și competențe erariale ale institutului se pot acoperi din veniturile fondului de colonizare.

Paragraful 2 înșiră privilegiile noii bănci; acestea sunt: scutire de contribuția întreprinderilor obligate la dare de seamă publică, de dările municipale, comunale și de drum și de taxele camerilor de comerț; scutire de timbre și competențe erariale afară de cazurile de proces, de schimb, asigurațiunii și cecuri. Parcelările, colonizările și alte transcrieri de averi, efectuate pe baza planurilor aprobate de ministerul agriculturii; sunt scutite de orice competențe de transcriere, dacă operația aceasta se face pe imobilitate de ale noii bănci; iar dacă se fac pe imobilitate străine se plătește competența de transcriere pe jumătate. Asemenea sunt scutite de porto scrisorile

simple ale noului institut adresate autorităților, oficiilor și însoțitorilor.

Paragraful 3 indică excepțiunile, în cari află aplicare față de noul institut dispozițiile legii com., cu deosebire dispozițiile relative la însoțiri. Conform acestui § pe prezidentul, pe un membru ordinar și unul suplent din direcțiune îi numește ministrul de finanțe, iar pe viceprezidentul, un membru ordinar și unul suplent ministrul agriculturii — dintre funcționarii acestor ministere. Protestul oricărui dintre acești membri suspendă executarea hotărârii, care ajunge validă numai după aprobarea ministrului. Pe ceilalți membri ai direcțiunii îi pot numi pe primii 3 ani fondatorii; mai târziu îi alege, pe baza candidării făcută de fondatori — adunarea generală. Alegerea directorului executiv trebuie aprobată de ministrul de finanțe. În statute se poate lua dispoziția, că din fondul de rezervă al institutului se acopăr și acele pierderi, pe cari le au institutele fundatoare, fără vina lor, la împrumuturile hipotecare acordate peste 50% ale valorii realităților. Noul institut beneficiază de toate acele drepturi, cari îi sunt asigurate Institutului de credit fonciar ungar (*Magyar Földhitelintézet*) prin art. de lege XXXIV: 1871 și cari s'au acordat secției hipotecare a Băncii Austro-Ungare în anii 1878, 1887 și 1899.

Conform § 4 legea asupra incompatibilității nu se aplică asupra membrilor direcțiunii, ai comitetului de supraveghere și funcționarilor noului institut.

În partea a II-a a proiectului se modifică resp. întregesc unele dispoziții ale legii de colonizare din 1894.

În sensul § 5 coloniile singuraticice pot constă și numai din extravilane, pot fi și mai mici de 10 jug. și mai mari de 80 jug. catastrale, dar nu pot trece peste 500 jug. catastrale.

Dreptul statutului de a rescumpără locul colonizat este normat în § 6. Aceasta poate urmă în caz de concurs, în caz de comitere a unui delict, pedepsit cu închisoare de un an; în caz de vânzare sau cedare neîndreptătită a locului colonizat, în caz de parcelare nepermisă etc. Dreptul de răscumpărare al statului rămâne în vigoare până la 50 de ani dela ocupare, dar încetează, dacă prețul este deplin plătit.

Paragraful 7 vorbește despre prețul de răscumpărare, care trebuie fixat în contract, având a se detrage din el sarcinile locului colonizat.

Conform §. 8 colonistul amovat nu poate reclama o pretensiune, ce trece peste prețul de cumpărare nici chiar sub titlul de despăgubire.

Paragraful 9 dispune, că procedura pentru eventuala amovare și răscumpărarea o stabilesc în comun ministrii de finanțe și de agricultură pe calea ordinațiunii.

În înțelesul § 10 pe coloniile statului locul colonizat se poate cedă și prin arândare, dar timpul de arândă nu poate fi mai scurt decât de 50 de ani. Rescumpărarea este a se fixă astfel, ca statul să nu sufere nici o daună.

Conform § 11 ministrul de agricultură poate încuviința colonizării și pe baza de contracte de arândare pe moșii legate, pe moșii comunale, municipale, bisericesti, de ale corporațiilor și posesorilor, în care caz arândarea se poate face și pe timp mai scurt decât 50 de ani.

Relația de drept dintre arândași și colonizator o normează conform § 12 — contractul.

Paragraful 13 autorizează pe miniștrii de justiție, de finanțe și de agricultură a extinde dispozițiile art. de lege V: 1894 în întregime sau în parte asupra colonizărilor și parcelărilor făcute prin noul institut.

În sensul §§-lor 14 și 15 ministrul de agricultură și noua bancă pot participa la fiecare licitație judecătorească chiar și fără a depune vadiu.

Jurisdicțiune.

Deciziuni curiale.

Domiciliarea ulterioară a cambiei. Autorizarea dată pentru domiciliarea ulterioară a cambiei obligă numai pe mandant, iar pe ceilalți obligați cambiali numai întrucât au consimțit la aceasta, fie express, fie în mod tacit.

(Curia reg. sub Nr. 100 4/910 IV).

*

Dreptul de preferință la cumpărarea acțiunilor. Urmașul legitimat al acționarului înscris în cartea de acțiuni, dar decedat în interval, prin faptul că numele lui până la adunarea generală, care a decretat urcarea capitalului prin o nouă emisiune n'a fost înscris în cartea acționarilor, nu-și pierde dreptul de preferință asupra acțiunilor din emisiunea nouă.

(Curia reg. sub Nr. 918/910 v. IV).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 29 Iunie 1911.

Apropierea încheierii semestrale se remarcă pe toate piețele în mod nu tocmai plăcut, și mai ales în Berlin, unde discountul particular s'a urcat la $3\frac{5}{8}\%$, iar numărul de ultimo s'a scumpit până la $5\frac{1}{2}\%$. De altcun Banca imperială germană dispunea la 23 crt. de o rezervă de bilete considerabilă, de 405.5 milioane M.

Pe toate celelalte piețe externe situația este mai puțin încordată, decât în Berlin.

Cu privire la situația pieții interne sunt foarte instructive împărtășirile secretarului general al Băncii Austro-Ungare făcute în ședința direcțiunii, ținută în 28 crt. la Budapesta. El consideră dezvoltarea referințelor financiare în țară de normale, deși prevede pentru ultimo un contingent de 150 milioane K bilete

în dare; și deși constată că la ghișeele Băncii s'au prezentat în semestrul I. cambii de escontat în sumă de 478 milioane K mai mare decât în anul trecut.

SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI FINANCIARE.

„*Drăganul*“, reuniune de păstrare și credit, ca însoțire este firma unei noue însoțiri înființată în comuna *Sebeșul-mare* (com. Clujului.) Capitalul însoțirii este de K 9600 în 480 părți fundamentale à K 20.

CRONICĂ.

Călătorie de studiu în România aranjează Reuniunea agricolă ardeleană („*Erdélyi Gazdasági Egyesület*“) în timpul dela 2—10 Iulie a. c. Scopul călătoriei este cunoașterea relațiilor economice și agricole ale României și eventual încheierea de legături directe între agronomii celor două țări. Numărul participanților la aceasta călătorie este de 20; cei mai mulți mari proprietari săcui și conducători ai reuniunii agricole ardelen. Între ei vedem și pe dl Dr. Victor Poruțiu, juriconsultul „*Economului*“ din Cluj.

*

Inscrierile la academiă veterinară din Budapesta pe anul școlar 1911/912 se fac dela 1—8 Septembrie a. c. Cursurile țin 4 ani și pentru înscriere se recere atestat dela gimnaziu sau școală reală superioară. Agronomii diplomați, cari au și bacalaureatul, pot termina academiă în 3 ani. Petițiile pentru burse sau scutiri de taxe, adresate ministerului de agricultură, trebuie prezentate rectorului academiă cu ocazia înscrierii.

*

Cassele pentru asigurarea muncitorilor în 1907 și 1908. În anii 1907 și 1908 au funcționat în Ungaria 96 de casse ceruiale pentru asigurarea muncitorilor și 4 casse particulare. Numărul membrilor asigurați la aceste casse a fost în mediu în 1907 de 706,771 și în 1908 de 825,150. Taxele de membrii, încasate în 1907 s'au urcat la K $13\frac{1}{2}$ milioane, iar în 1908 la K 19 milioane. Ajutoarele plătite și cheltuelile de administrație s'au cifrat în 1907 cu K 13.9 milioane, iar în 1908 cu K 18.9 milioane.

Sumar.

O nouă instituție de revizori. — Spre monopolul alcoolului. — Noua numerizare topografică a parcelelor noi. — Noua bancă agrară. — Jurisdicțiune *Deciziuni curiale*: Domiciliarea ulterioară a cambiei, Dreptul de preferință la cumpărarea acțiunilor. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți comerciale și financiare*: „*Drăganul*“. — *Cronică*: Călătorie de studiu în România, Inscirerile la academiă veterinară din Budapesta, Cassele pentru asigurarea muncitorilor în 1907 și 1908.

„ALBINA“, inst. de cred. și de econ. în Sibiu.**A XXIV-a tragere la sorți publică**

a scrisurilor fonciare de 5% în florini ale *Institutului de credit și de economii „Albina“* a urmat în 24 Iunie 1911 în prezența domnului notar public regesc *Gavriil Zăgoni*, a doi membri din consiliul de administrațiune și a comitetului de supraveghiere al institutului. S'au tras, în valoare totală de florini 48,000 următorii numeri:

à fl. 500 Nr.: 70, 77, 131, 136, 210, 236, 263, 264, 327, 365, 454, 471, 490, 520, 539, 587, 601, 675, 704 710, 722, 740, 827, 851, 855, 920, 987, 998, 1017, 1022, 1056, 1073, 1109, 1111.

à fl. 1000 Nr.: 10, 15, 21, 39, 92, 126 132, 180, 196, 212, 233, 251, 285, 296, 329, 367, 372, 382, 453, 481, 483, 503, 535, 667, 672, 701, 703, 704, 716, 801, 826.

A III-a tragere la sorți publică

a scrisurilor fonciare de 4½%. S'au tras în valoare totală de Coroane 64,000 următorii numeri:

à K 500 Nr.: 53, 89, 107, 115, 225, 227, 239, 282, 301, 317.

à K 1000 Nr.: 41, 82, 115, 129, 195 198, 253, 266, 269, 295, 349, 413, 438, 445, 510, 543, 563, 580, 600, 612, 716, 769, 825, 865, 878.

Cu începere dela 1 Ianuarie 1912 aceste scrisuri fonciare se răscumpără la *cassa institutului în Sibiu*, la *Filialele sale în Brașov, Lugos, Medias și Murăș Oșorhei*, la *Wechselstuben - Actien - Gesellschaft „Mercur“*, și la *Wiener Filiale der Zivnostenská banka pro Cechy a Moravu în Viena*; la *Ungarische Escompte- und Wechsel-Bank* și la *Pester ungarische Commercial-Bank în Budapesta*, precum și la *Filiale der k. k. priv. oesterr. Credit Anstalt für Handel und Gewerbe în Triest*, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente; însă se pot răscumpără și mai înainte oricând prin escomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu 1 Ianuarie 1912 înceată interesele lor mai departe, și cupoanele de interese scadente mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eșite la sorți la tragerile de mai înainte nu s'au prezentat încă pentru răscumpărare următoarele:

de 5%: à fl. 500 Nr.: 114 484 (din 1908), 1084 (din 1909), 1115 (din 1909).

à fl. 1000 Nr.: 80, 115, 464, 580, 673 722 (d. 1909), 789, 829.

de 4½%: à K 500 Nr.: 37.
à K 1000 Nr.: 120.
à K 2000 Nr.: 577, 673, 930.

Sibiu, în 21 Iunie 1911.

1-1

Diracțiunea.

„LĂPUȘANA“, inst. de cred. și econ., Lăpușul-Unguresc.**CONCURS.**

Diracțiunea institutului de credit și economii „Lăpușana“ din Lăpușul unguresc (*Magyarlăpos*) publică concurs pentru ocuparea **postului de practicant**, cu salar anual de Cor. 800.

Reflectanții la acest post trebuie să fie absolvenți de școala comercială și să-și înainteze rugărilor de concurs până în 15 Iulie st. n. 1911.

Postul este a se ocupa în 1 August 1911 st. n.

(1-1)

Diracțiunea.

„CÂMPIANA“ institut de credit și economii soc. pe**acții în Mociu.****CONCURS.**

„Câmpiana“ inst. de cred. și economii în Mociu (*Mócs, Kolozsmegye*) are lipsă de un **practicant**, cu un salar anual de 1200 *Coroane* plătit în rate lunare anticipative.

Alesul dacă va corăspunde, după serviciu de un an va fi denumit funcționar în sensul statutelor cu drept de pensiuine.

Reflectanții să-și trimită petițiile până la 15 Iulie st. n. 1911.

Postul a de ocupat îndată după alegere.

Mociu, la 17 Iunie 1911.

(2-3)

Diracțiunea.

„Banca generală de asigurare“ în Sibiu.**AVIZ.**

Prin aceasta se aduce la cunoștință publică că noua „*Bancă generală de asigurare*“, societate pe acții în Sibiu își va începe activitatea deplină în 1 Ianuarie 1912.

Până atunci rugăm Onor. noastre bănci și instituțiuni publice, precum și pe toți binevoitorii poporului nostru, ca asigurările lor de toc să le întocmească astfel încât cu prilejul înactivării societății noastre de asigurare să le poată trece la noua noastră bancă.

Tot asemenea avizăm că și în asigurările asupra vieții publicul nostru să iee în considerare serviciile noului nostru institut, ale cărui tabele de premii și condițiuni de asigurare se vor da publicității încă în cursul anului curent.

Sibiu, la 5 Maiu 1911.

„VIITORUL“, institut de credit și economii, societate pe acții în Ocna-Sibiiului.

Prospect de emisiune.

Adunarea generală extraordinară a institutului de credit și economii „VIITORUL“ societate pe acții, ținută la 13 Iunie st. n. 1911 a decis urcarea capitalului societar dela K 50,000 la K 100,000 prin emiterea alor 500 acții în valoare nominală de câte K 100 încredințând direcțiunea institutului cu îndeplinirea întregii operațiuni.

Pe baza mandatului primit avem onoare a Vă prezenta următorul plan de emisiune:

1. Institutul de credit și economii „VIITORUL“ societate pe acții în Ocna-Sibiiului urcă capitalul societar dela K 50,000 la K 100,000 prin emiterea alor 500 acții nouă în valoarea nominală de câte K 100.

2. Iscălirea acțiilor și insinuarea la acțiunile neoptate se face pe contrapagina prospectelor, respective pe listele de subscriere aflătoare în biroul institutului și la persoanele încredințate din partea direcțiunii și se încheie cu 31 August 1911 st. n.

3. Fiecare acționar vechiu al institutului are drept să opteze și iscălească după fiecare acție veche, care o are din I-a emisiune, câte o acție nouă pe lângă prețul nominal de K 100 și K 2 spese de emisiune, adecă total K 102 de acție.

4. Acțiunile neoptate de acționarii vechi se vor vinde cu prețul de K 110 și K 2 spese de emisiune total deci K 112 de acție, rezervându-și direcțiunea dreptul de a primi sau respinge semnările acestea de acții fără nici o motivare.

Suma peste nominalul acției intră în fondul de rezervă.

5. Cu ocazia iscălirei acțiilor este a se plăti de acție a) K 10 resp. b) K 20 plus K 2 spese de emisiune, iar în parcurs de 2 luni după trecerea termenului de subscripție adecă până la 30 Octomvrie a. c. st. n. 20% (20 K) de acție.

Restul de 70% se va achita în ratele următoare:

Până la 1 Februarie	1912	20%	= K 20 de acție
„ „	1 Mai	„ 20%	= K 20 „ „
„ „	1 Iulie	„ 20%	= K 20 „ „
„ „	1 Septemvrie	„ 10%	= K 10 „ „

6. Plătirile se fac până la expirarea termenului de subscriere la mâna dententorilor listelor, după expirarea acestui termen numai la cassa institutului.

7. După ratele plătite institutul plătește 5% interese dela ziua plățirei, iar după ratele restante incassează 6% interese de întârziere și își rezervă dreptul de a proceda față de restanțieri conform §-lui 10 din statute.

8. Acționarii vechi sunt rugați a-și prezenta acțiunile lor (fără cupon) împreună cu declarația de optare la biroul institutului până în 31 August 1911 st. nou pentru a le vedea cu clauzula optării.

După clauzulare acțiunile se înapoiază.

9. Pentru cuitarea ratelor solvite se vor da titlii provizori, iar contra acelora se vor liberă după achitarea totală a prețului acțiunile originale.

10. Acțiunile plătite până la finea anului 1912 se vor împărtași începând cu 1 Ianuarie 1913 de toate drepturile statutare la fel cu acțiunile vechi și vor participa la dividendă anului 1913.

11. Adunarea generală proximă, care va luă la cunoștință îndeplinirea acestei operațiuni, are dreptul a ridică sau reduce suma capitalului, după cum se vor face și subscrierile — și în acest sens se va face și modificarea statutelor.

Din ședința direcțiunii, ținută în 13 Iunie st. n. 1911.

Direcțiunea.